

Nazisterna och överklassen

Fabrice d'Almeida. High Society in the Third Reich. Cambridge: Polity Press, 2008. - 356.

Det är en mängd fakta som historikern d'Almeida ger oss om nazisterna och deras förhållande till överklassen i Tyskland. Hon konstaterar inledningsvis att överklassen inte gav dem sitt stöd förrän månaderna innan de tog makten 1933. I vissa fall gavs stödet först senare.

Men nazisterna åtnjöt stöd från delar av överklassen från begynnelsen. Redan så tidigt som 1922 gav rika supportrar Adolf Hitler en Mercedes och betalade hans flygresor mellan München och huvudstaden Berlin.

Hitlers tidiga överklasssupportrar kom från storborgerlighetens marginal. Många av dem var aristokrater som sörjde det gamla imperiet från före 1918. Men det fanns andra såsom en Hermann Göring och stålmagnaten Fritz Thyssen som lotsade Hitler in i de innersta kretsarna.

Hitler, som vuxit upp i ett borgerligt hem, visste att föra sig för att få tillträde till "le beau monde". Redan från början var det medelklassen som utgjorde hans stora åhörarskaror. Ölhallarna i München, där Hitler inledde sin talarkarriär, var matställen för tjänstemän och deras familjer. De var inga arbetartillhåll. Och Hitler var en förmögen man tack vare inkomsterna från försäljningen av *Mein Kampf*.

1932 samlade sig näringslivet, bankirerna och generalerna kring ett handlingsprogram mot krisen. De krävde en högerregering; med ett slut på välfärdsstaten, att vänstern och fackföreningsrörelsen undertrycktes och en tysk expansion i mellan och östra Europa.

Helst hade de sett nazisterna ingående i en borgerlig alliansregering men man var tillfreds med den enpartistat som inrättades. d'Almeida säger att överklassen "...leddes först till att acceptera ett förbund mellan konservatism och nazism och lät sig därefter infekteras ideologisk av en radikaliserings".

Hitlers styre över staten, som var en maktindelning mellan storföretagen, ämbetskåren och nazistpartiet inklusive SS och andra komponenter i tredje riket, är gastkramande. Liksom hur den judiska överklassen mottog det nazistiska tillträdet. Många trodde att fascismen var snabbt övergående eller att åtgärder enbart skulle drabba de fattiga invandrade östjudarna.

I de högre kretsarna var det dock känt vad som skedde. Det dröjde inte många dagar efter maktövertagandet förrän judarna försvann från de fina salongerna och många var de toppar som flyttade in i de exklusiva tidigare judiska husen och våningarna.

När Hitler införlivade Österrike fångades en medlem av de stötrika Rothschilds i gamen och familjen fick punga ut sin förmögenhet innan han släpptes. Från 1941-42 talades det allmänt i salongerna om dödslägren.

Adolf Hitlers 'godkändstämpel' var i det tredje riket 1933 - 45 ett måste för privilegier och rikedom. Och under kriget passersedeln till utsvävningarna, som den fina världen bedrev fram till dagarna då Berlin och Wien föll.

Få av dem som deltog i det överdådiga svirandet under nazitiden har ställts till rätta eller ens lidit skam för sitt tidigare liv i den nya demokratiska republiken som instiftades efter kriget.

Chris Bambery.

Översättning *Per-Erik Wentus*